

P. M.

Suomen ja Viron välisen kauppasopimuksen tarkistuksesta.

Ne muistutukset, jotka Suomen taholta tehdään Suomeen ja Viron välillä, huhtik. 11 p:nä 1931 allekirjoitettua kauppasopimusta vastaan, ovat pääasiallisesti seuraavat:

1. Virolaiselle ikkunalasille myönnettyä tullivapautta vaaditaan supistettavaksi (Vrt. Lasiteollisuudenharjoittajain Liiton kirjelmää);

2. Sopimuksen VIII:ssä artiklassa ja A-luettelossa on taattu m.m. erinäisille virolaisille tekstiilituotteille erikoiset prosentittaiset alennukset, jotka "lasketaan alimmista tullimääristä mitä nyt tai vastedes sovelletaan minkätahansa kolmannen maan vastaavaan tavaraan". Suomen ja Englannin välisessä sopimuksessa Englannille tehty myönnytykset antavat Virolle etuja, joita ei sopimusta tehtäessä voitu edellyttää, minkä johdosta sitä vaaditaan näissä kohdissa tarkistettavaksi ennen Englannin sopimuksen voimaantuloa (Teollisuusliitto ei ole toistaiseksi yksityiskohtaisesti määritellyt asiassa kantaansa);

3. Maataloustuottajain taholla kiinnitetään huomiota viime aikoina tapahtuneeseen virolaisen voim tuontiin, sen johdosta että se nykyisissä olosuhteissa tavallaan joutuu osalliseksi valtiovallan kotimaiselle voituotannolle antamasta tuesta;

Lisäksi huomautetaan, että kuluvan vuoden toukok. 16 p:nä Suomen ja Viron välillä allekirjoitettu clearing-sopimus ei näytä helpottaneen Suomen tuotteiden vientiä Viroon, kuten oli alkuaan toivottu, eikä antavan takeita vanhojen velkojen suorittamisesta tämän vuoden kuluessa (Kts. tri Kailan p.m.)

Ei myöskään Viron taholla olla tyytyväisiä sopimukseen. "Katkeruus siitä, että Suomi näissä tuotteissa (liha, peruna, perunajauhot ja sprii) pani Virolle sellaiset esteet, ettei niitä sanottavasti enää ole voitu viedä, tuntuu edelleen aina kun näistä kysymyksistä keskustellaan", kirjoittaa min. Vuorimaa raportissaan viime heinäk. 19 p:ltä.

Ennenkuin tarkastetaan tarkemmin edellä esitettyjä vaatimuksia ja huomautuksia, on syytä palauttaa mieleen eräitä huomioita Suomen ja Viron välisen kaupan kehityksessä. Seuraava asetelma osoittaa ensinnäkin tuonnin ja viennin suuruuden milj. mk:ssa viiden viimeisen vuoden kuluessa.

	<u>Tuonti</u>	<u>Vienti.</u>	<u>Vienti ja jälleenvienti.</u>
v. 1928	92.8	20.4	25.9
1929	56.5	22.8	28.4
1930	36.5	21.0	29.1
1931	29.0	17.4	19.7
1932	37.3	20.3	48.2
1933 (I-VIII)	15.3	9.2	10.7
1932 (I-VIII)	(17.5)	10.3	(37.3)

Näemme, että vienti Viroon on pysynyt näinä vuosina suunnilleen saman suuruisena, vain jälleenvienti on muutamina vuosina ja vallankin viime vuonna, jolloin se teki lähes 3/5 viennistä, sitä kohottanut. Tuonti Virosta on sen sijaan laskenut,

poikkeuksen tekee viime vuosi, jolloin Viroota ostettiin melkoinen määrä viinaa. Voidaan lyhyesti todeta, että kauppavaihto on uuden kauppasopimuksen aikana supistunut johtuen lähinnä Viroota tapahtuneen tuonnin taantumisesta.

Tapahtunutta kehitystä ei ole kuitenkaan kokonaan vietävä kauppasopimuksen tilille ei ainakaan mikäli on kysymys Suomen viennistä Viroota. Onhan melkein koko sopimuksen voimassaoloaika eletty pulan merkeissä. Viro on ollut pakotettu suuresti supistamaan tuontia saattaen voimaan ankaran valuutta- ja tuontisäännöstelyn, mikä ei ole jättänyt Suomesta tapahtuvaa tuontiakaan koskemattomaksi. Vientimme ei siten ole päässyt vapaasti käyttämään hyväkseen sopimuksen sille myöntämiä etuja.

Tämän johdosta, kun Viroota keväällä 1932 ostettiin suurehko määrä viinaa ja spritiä, tehtiin kauppa tavaravaihtosopimuksen muodossa, joka sisälsi paperiteollisuustuotteita lukuunottamatta meidän päävientitavaramme Viroota. Huomattava kuitenkin on, että Viro tulkitsemalla yksipuolisesti sopimusta esti suomalaisten käsiseparaattorien tuonnin sekä sittemmin esitti lasitavaroista poistettavaksi useita talouslasilaatuja, jotka yhteensä edustavat n. 40 % Suomen lasinviennistä Viroota. Kun sitten tämän väkijuomaoston rahamäärä oli tullut käytetyksi, kävi ilmi, että kaiken Suomesta tapahtuvan tuonnin maksamiseksi sallittaisiin käyttää vain väkijuomain myynnistä saatuja markkoja ja että pyrkimys oli saada Suomi jatkuvasti ostamaan Viroota väkijuomia. Maksujen periminen tämän vaihtokauppasopimuksen ulkopuolella olevista tavaroista alkoi tuottaa yhä suurempia vaikeuksia, samaten tuontilupien saanti yleensä suomalaisille tavaroille, kuten kristallille, kumiteoksille j.n.e.

Tämä johti viime toukokuussa tehtyyn yleiseen clearing-sopimukseen, joka sekä - kuten edellä viitattiin - ei näytä toimivan täysin tyydyttävästi.

Kesän ja syksyn kuluessa on sitten käyty neuvotteluja kauppavaihdon elvyttämiseksi. Toistaiseksi on vielä vaikea sanoa, mihin ne johtavat, mutta tarkoitukseksi on arvioitava Viroota sen taloudellisessa ahdingossa ja samalla tukea vientiämme sinne. Epäilemättä se tapahtuu parhaiten, kuten vuosi takaperin, sijoittamalla jotain huomattavia yleisiä tilauksia sinne. Voidaanko sitten spritiin ohella muita virolaisia maataloustuotteita yhteisymmärryksessä Suomen maatalouden kanssa sijoittaa tšekäläisille markkinoille, on kysymys, jota näitten neuvottelujen yhteydessä on myös kosketeltu. Siinä suhteessa ei kuitenkaan vielä ole tehty päätöstä puoleen eikä toiseen.

Vaikka nämä neuvottelut ovatkin tavallaan ulkopuolella varsinaisen kauppasopimusneuvottelun, on niistä syytä mainita, koska ne parhaiten kuin mikään muu valaisevat, millä tavalla Suomen ja Viroota välistä kauppavaihtoa koetetaan tällä hetkellä ei ainoastaan elvyttää, vaan pikemminkin pysyttää elossa.

Mitä edellä esitettyihin kauppasopimusta vastaan esitettyihin muistutuksiin tulee, niin on niiden johdosta huomattava seuraavaa:

1. Ikkunalasin suhteen myönnettiin Viroota tullivapaus rajoittamalla se kuitenkin alle 3.8 mm:iä paksulle levytasille 1.500.000 kg:n vuosikontingenttiin. Se oli samalla vastike Suomen talouslasille ja kristallille saaduista eduista. Myötäliitetyssä liitteessä olevasta taulukosta käy selville ikkunalaasin tuonti maahan viiden viimeisen vuoden kuluessa. V. 1932 oli tuonti Viroota suurin eli n. 2/3 koko tuonnista. Viroota myönnetty etu on kuitenkin ollut niin suuri, että virolaiset ovat itse vapaaehtoisesti, solmimalla yksityissopimuksen Suomen ikkunalaasitehtaitten kanssa, rajoittaneet sitä. Sopimus meni umpeen syyskuun lopussa ja on se, kuten Ministeriölle on ilmoitettu, uusittu toistaiseksi, kunnes molempien hallitusten kesken saadaan rat-

kaisu asiassa. Edellä on jo viitattu millä tavalla Viro on pyrkinyt estämään suomalaisen talouslasin ja kristallin tuontia.

Ottaen huomioon tilanteen oman lasiteollisuuden alalla olisi syytä rajoittaa Virolle myönnettyä ikkunalasikontingenttia 20 % Suomen vuositarpeesta. Lasiteollisuudenharjoittajain taholta on myöskin esitetty se vaihtoehto, että kaikkien kotimaisten lasituotteiden kauppa Suomen ja Viron välillä tehdään tullivapaaksi ehdolla, että lisenssi- ja valuuttavapaus tähän kauppaan nähden taataan ja myös käytännössä toteutetaan. Niin kauan kuin Virossa on voimassa valuutta- ja tuontisäännöstely, on tällainen ratkaisu mahdollisuuksien ulkopuolella.

2. Kutomateollisuusnimikkeissä on pyrittävä muutokseen. Liitteenä oleva taulukko osoittaa, että p.o. nimikkeistä ovat Viron kannalta tärkeimmät 230, 241 b, 251, 255 ja 276. Toistaiseksi, kunnes Suomen Teollisuusliitto määrittelee asiassa kantansa, on kysymys jätettävä avoimeksi.

3. Mitä virolaisen voim tuontiin tulee, niin on sen tuonnin suhteen äskettäin sovellettu huhtik. 14 p:nä 1926 annettua asetusta eläinten ja niistä saatujen raakatuotteiden maahantuonnista, minkä mukaan niiden tuonti on kielletty ilman sisäministeriön myöntämää erikoislupaa. Selitetään nimittäin, että voi on katsottava raakatuotteeksi, ellei ole selvitetty, että se on valmistettu pastorisoidusta maidosta.

Edellä mainittujen kiireellisiksi katsottavien kysymysten lisäksi voidaan tarkistuksen yhteydessä ottaa harkittavaksi ne toivomukset, joita eri tahoilta on voimassa olevan sopimuksen voimaantulon jälkeen tehty. Niinpä lasiteollisuuden harjoittajain taholta on kiinnitetty huomiota m.m. maitolasiin ja opalilasivalmisteisiin, edelleen on esitetty toivomuksia metallikankaitten, paragon-lehtiöitten, hissien, savukepaperin, siveltimien ja separaattorien puolesta. Valtion puutarhakomitea on huomauttanut Virolle puutarhatuotteissa myönnettyjen alennusten kohtuuttomuudesta.

Viro tulee vastaehdotuksissaan panemaan pääpainon min. Vuorimaan mukaan lähinnä seuraaviin kysymyksiin.

1) Voitaisiinko Virolle myönnetty lihakontingentti sitä huomattavasti supistamalla siirtää sellaisiin kuukausiin, jotka Virolle olisivat edullisemmat ja jolloin se voisi sitä todella käyttää;

2) voitaisiinko sitoutua vuosittain Virosta ostamaan kohtalainen määrä spriitä, jolloin perunanmyyntikysymys ratkeaisi itseltään, koska Virolle epäilemättä on yhdentekevää, myykö se perunansa raakana vai jalostettuna.

3) voitaisiinko perunalle entistä edullisimmilla ehdoilla myöntää keväinen kontingentti määräkuukausina;

4) voitaisiinko puutarhamansikat ja tomaatit antaa tullivapaiksi tai alhaisella tullilla parin viikon ajaksi ennen Suomessa valmistuvia vastaavia tuotteita sekä myöntää n.s. venäläisille kurkuille suurempi alennus.

Edellä olevaan viitaten näyttää olevan syytä, lähinnä ikkunalasi- ja kutomateollisuusnimikkeitä silmälläpitäen, ehdottaa Virolle Suomen ja Viron välisen kauppasopimuksen tarkistusta, jolloin ehkä voidaan ottaa harkittavaksi myös muut sen voimaan tulon jälkeen esitetyt toivomukset.

Ulkoasiainministeriössä, lokak. 9 p:nä 1933.

Liite p. m:n Suomen ja Viron välisen kauppasopimuksen tarkistamisesta 9/10-33.

<u>Nimike</u>		<u>1. Ikkunalasi.</u>		<u>Tuonti Virosta.</u>
795.		<u>kokonaistuonti.</u>		
v. 1927		2.061.481 kg		--
1928		3.653.819 "		4.338 kg
1929		2.575.587 "		471.230 "
1930		489.238 "		20.103 "
1931		738.585 "		187.648 "
1932		1.279.892		864.467 "
		<u>2. Kutomateollisuustuotteet.</u>		
230 I		<u>Kokonaistuonti</u>		<u>Tuonti Virosta</u>
v. 1927		1.459.913 kg		54.618 kg
1928		1.794.935 "		57.395 "
<u>Engl sopimus</u>		1929 848.012 "		31.471 "
a) 1:50		1930 420.154 "		10.520 "
b) 2:-		1931 179.466 "		15.406 "
c) 3:-		1932 69.781 "		5.882 "
<u>Viron alennus.</u>				
a) ja b) 20 %				
c) 25 %				
<u>230 II</u>		1927 623.452 kg		3.630 kg
		1928 744.725 "		5.357 "
vrt. edellä		1929 605.410 "		4.502 "
		1930 320.904 "		4.113 "
		1931 310.567 "		11.018 "
		1932 182.590 "		1.237 "
<u>241 b</u>		1927 725.951 kg		7.903 kg
<u>Engl. sopimus.</u>		1928 888.593 "		15.526 "
13:-, 15:-, 10:80.		1929 703.821 "		20.449 "
<u>Viron alennus.</u>		1930 340.158 "		649 "
25 %		1931 362.255 "		2.679 "
		1932 276.027 "		825 "
<u>251.</u>		1927 286.571 kg		413 kg
<u>Engl. sopimus:</u>		1928 251.573 "		5.799 "
-:60		1929 244.268 "		3.307 "
		1930 210.231 "		1.545 "
<u>Viron alennus:</u>		1931 147.266 "		2.387 "
10 %		1932 100.147 "		2.642 "
<u>252.</u>		1927 218.168 kg		302 kg
<u>Engl. sopimus:</u>		1928 303.612 "		-- "
3:-		1929 247.213 "		734 "
<u>Viron alennus:</u>		1930 201.535 "		-- "
10 %		1931 183.060 "		6 "
		1932 107.758 "		86 "